

LATVIJAS FILMU PADOMES SĒDES PROTOKOLS

Kultūras ministrijā, plkst.15:00

Rīgā, 2022. gada 31. augustā

Nr.2

Sēdi vada: Dita Rietuma, NKC vadītāja;
Aija Bērziņa, biedrības *Latvijas Kinoproducentu asociācija* prezidente.

Sēdē piedalās:
Dace Vilsons LR Kultūras ministrijas valsts sekretāre;
Alise Ģelze Valsts Kultūrkapitāla fonda Filmu nozares ekspertu komisijas priekšsēdētāja;
Jānis Eglītis Sabiedrisko elektronisko plašsaziņas līdzekļu padomes loceklis;
Zane Valeniece valsts SIA *Latvijas Televīzija* projektu vadītāja;
Jānis Kalējs biedrības *Latvijas Filmu servisa producentu asociācija* valdes loceklis;
Ieva Romanova biedrības *Latvijas Kinematogrāfistu savienība* priekšsēdētāja;
Andris Ķēniņš biedrības *Latvijas Raidorganizāciju asociācija* izpilddirektors;
Andrejs Ēķis filmu producents un režisors;

Sēdē nepiedalās:
Pēteris Krilovs Latvijas Kultūras akadēmijas Nacionālās filmu skolas pārstāvis;

Uzaicināti: Andris Mellakauls, KM Sabiedrības integrācijas departamenta Informatīvās vides integrācijas nodaļas vadītājs; Inga Blese, NKC vadītājas vietniece; Baiba Erdmane, NKC juriskonsulte; Kristīne Matīsa, NKC komunikācijas speciāliste;

Sēdi protokolē: Sanita Muceniece, NKC biroja administratore

Darba kārtībā:

Darba kārtība:

- 1) Ievadvārdi – rudens izaicinājumi. (Dace Vilsons - KM, Valsts sekretāre)
- 2) Īsa informācija par jaunajiem Filmu padomes locekļiem (Alise Ģelze - VKKF, Jānis Eglītis - SEPL) un Nacionālā kino centra aktualitātēm (filmu pirmizrādes, Baltijas sadarbība). (NKC vadītāja Dita Rietuma).
- 3) Informācija par konkursa pilnmetrāžas filmu un seriālu veidošanai darbības programmas „Izaugsme un nodarbinātība” prioritārā virziena „Pasākumi Covid-19 pandēmijas seku mazināšanai” 13.1.4.specifiskā atbalsta mērķa „Atvērto kultūras pasākumi kultūras jomā” trešās projektu iesniegumu atlases kārtas „Atbalsts kino industrijas uzņēmumiem, veicinot to profesionālo kapacitāti un izaugsmi” progresu. (NKC producēšanas daļas vadītāja Inga Blese).
- 4) Informācija par grozījumiem Ministru kabineta 2017. gada 30. maija noteikumos Nr. 291 “Noteikumi par oficiālās statistikas apkopošanu kultūras jomā” (NKC juriskonsulte Baiba Erdmane)
- 5) Informācija par Eiropas valstu pieeju, iekasējot maksājumus no starptautiskajām filmu izplatīšanas platformām, un diskusija par darba grupas dibināšanu Latvijā konkrētā jautājuma padziļinātai izpētei. (NKC vadītāja Dita Rietuma, uzaicinātais – Andris Mellakauls, KM Sabiedrības integrācijas departamenta Informatīvās vides integrācijas nodaļas vadītājs)
- 6) Informācija par Režisoru ģildes dibināšanu (Ģildes pārstāvis Dāvis Sīmanis)

7) Informācija par nozares pārstāvniecību LNKC Kultūrizglītības padomē.

Sēdi sāk: plkst. 15:00

Izmantotie saīsinājumi:

KM – LR Kultūras ministrija

NKC – Nacionālais kino centrs

ERAF – Eiropas Reģionālās attīstības fonds

LNKC – Latvijas Nacionālā kultūras centrs

KKF – Valsts kultūrkapitāla fonds

SEPL – Sabiedrisko elektronisko plašsaziņas līdzekļu padome

**1.§
Ievadvārdi**

Sēdi atklāj Aija Bērziņa, informējot par darba kārtības jautājumiem.

Ziņo: **Dace Vilsone**

D.Vilsone min galvenos šīs rudens izaicinājumus valsts pārvaldē:

Galvenais uzdevums – ievēlēt konsekventu Saeimu, kas ātri vienosies par nākamā gada budžetu. Tas piešķirtu virzību turpmākajiem darba procesiem.

Galvenais izaicinājums – saņemt adekvātu kino veidošanas budžetu, jo patreiz plānotajā ir prognozētais kritums, ko gan esam sabalansējuši ar ERAF projektu uz 2 gadiem. Minimālā summa, ko vēlamies saņemt, ir 1-2 milj. eiro. Jāatzīmē, ka minimālā programma ir izpildīta un kino ražošanas kopējais apjoms nav samazinājies, pateicoties ERAF mērķprogrammai.

**2.§
Par jaunajiem Filmu padomes locekļiem**

Ziņo: Dita Rietuma

Dita Rietuma informē par jaunajiem Filmu padomes locekļiem – Valsts Kultūrkapitāla fonda Filmu nozares ekspertu komisiju pārstāv tās priekšsēdētāja Alise Ģelze, nomainot Jāni Putniņu, un Sabiedrisko elektronisko plašsaziņas līdzekļu padomi pārstāv Jānis Eglītis, nomainot līdzšinējo NEPLP pārstāvi.

D.Rietuma informē par preses konferenci, kas plānota 5. septembrī ar ministra klātbūtni; preses konferencē tiks izziņots gaidāmais Latvijas filmu rudens maratons – 20 pilnmetrāžas filmu pirmizrādes. Līdz decembrim katru nedēļu ir kādas filmas pirmizrāde, ne visas no tām ir NKC finansētas. Filmu sablīvējums radies Covid ierobežojumu dēļ, kinoteātri laikā no 2020. gada ilgstoši bijuši slēgti. Lai veicinātu publikas interesi apmeklēt pēc iespējas vairāk Latvijas filmu, NKC organizēs akciju – par piecu Latvijas filmu apmeklējumu skatītājiem tiks piešķirta D.Bordvela grāmata “Kinomāksla. Ievads”.

**3.§
Par konkursa pilnmetrāžas filmu un seriālu veidošanai darbības programmas
„Izaugsme un nodarbinātība” prioritārā virziena „Pasākumi Covid-19 pandēmijas
seku mazināšanai” 13.1.4.specifiskā atbalsta mērķa „Atveseļošanas pasākumi kultūras
jomā” trešās projektu iesniegumu atlases kārtas „Atbalsts kino industrijas
uzņēmumiem, veicinot to profesionālo kapacitāti un izaugsmi” progresu**

Ziņo: Inga Blese

Maijā ekspertu padome izvērtēja projektu pieteikumus, atbalstīti 9 projekti – 4 seriāli un 5 filmas, no tām viena dokumentālā filma. Projekts tika iesniegts CFLA, no tās ir saņemts gala atzinums.

Vistuvākajā laikā tiks noslēgts līgums par finansējumu piešķiršanu 6 216 867, 43 euro apmērā. Ražošanas laiks – līdz 2023. gada beigām.

Z.Valeniece: Vai nākamā gadā ir plānoti konkursi seriālu atbalstam?

D.Rietuma: NKC budžetā vairs nav līdzekļu seriālu atbalstam. Esošais seriālu finansējums ir vienreizēja un unikāla pieredze.

D.Vilsona: Ja parādās iespēja apgūt naudu, tad KM iespēju garām nelaiž. Covid ietekmē Eiropa pieņēma lēmumu nākt talkā visām valstīm un stiprināt uzņēmējdarbības sektoru un kopējo stāvokli. Katrai valstij tika piešķirts noteikts līdzekļu apjoms. Vajadzēja izlemt, kā nauda tiks izlietota. Tika pamatots, ka kino sektors ir industrija, kura var iepludināt naudu kopējā ekonomikā, uzlabojot kopējo ekonomikas apri.

4.§

Par grozījumiem Ministru kabineta 2017. gada 30. maija noteikumos Nr. 291 “Noteikumi par oficiālās statistikas apkopošanu kultūras jomā”

Ziņo: Baiba Erdmane

NKC un KM ir uzsākusi darbu pie grozījumu izstrādes Ministru kabineta 2017.gada 30.maija noteikumos Nr.291 “Noteikumi par oficiālās statistikas apkopošanu kultūras jomā”. Ar grozījumiem iecerēts noteikt, ka statistikas dati par Latvijas filmu izrādīšanu turpmāk jāsniedz arī tiešsaistes straumēšanas platformām. Līdz šim datus sniedz tikai kino izrādīšanas vietas. Grozījumu mērķis – statistikas datu saņemšanas no tiešsaistes platformām. Līdzīgi kā kino, dati tiks anonimizēti, neradot uzņēmējdarbības riskus, bet mēs redzēsim kino skatīšanās kopējo ainu. Tiek apsvērts, vai arī televīzijām būtu jāsniedz savi dati, lai gūtu pilnīgu ainu, kā valsts finansējums tiek izmantots.

D.Rietuma: Šis ir mums vitāli svarīgi laikā, kad kinoteātros ir krīze, redzēt, kā filmas dzīvo tālāk. Filmām ir ļoti labi reitingi televīzijā, tāpat arī vietējās platformās. Nekorekti ir uzskaitīt tikai kinoteātru skatītāju skaitu, jo filmu izplatīšanas kanāli ir mainījušies.

5.§

Par Eiropas valstu pieeju, iekasējot maksājumus no starptautiskajām filmu izplatīšanas platformām, un diskusija par darba grupas dibināšanu Latvijā konkrētā jautājuma padziļinātai izpētei

Ziņo: D.Rietuma,

Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva (ES) 2018/1808 (2018. gada 14. novembris), ar ko, ņemot vērā mainīgos tirgus apstākļus, groza Direktīvu 2010/13/ES par to, lai koordinētu dažus dalībvalstu normatīvajos un administratīvajos aktos paredzētus noteikumus par audiovizuālo mediju pakalpojumu sniegšanu (Audiovizuālo mediju pakalpojumu direktīva).

Direktīvu 2010/13/ES groza šādi:

“1. Dalībvalstis nodrošina, ka to jurisdikcijā esošie mediju pakalpojumu sniedzēji, kas piedāvā audiovizuālo mediju pakalpojumus pēc pieprasījuma, gādā, lai to katalogos būtu vismaz 30 % Eiropas darbu, un nodrošina minēto darbu pamanāmību.

2. Ja dalībvalstis prasa to jurisdikcijā esošajiem mediju pakalpojumu sniedzējiem finansiāli piedalīties Eiropas darbu veidošanā, tostarp ar tiešu ieguldījumu saturā un iemaksām valsts fondos, tās var arī prasīt šādas finansiālas iemaksas, kas ir samērīgas un nediskriminējošas, veikt mediju

pakalpojumu sniedzējiem, kuru mērķauditorija ir to teritorijās, bet kuri uzņēmējdarbību veic citās dalībvalstīs.”

Dažādās Eiropas valstīs atšķiras pieeja un atšķiras procenti, atkarībā no apgrozījuma konkrētajā valstī, no 2% līdz 25%. Baltijas valstīs nodoklis vēl netiek iekasēts no lielajām platformām. Diemžēl nav arī datu, cik ir skatītāju starptautiskajām platformām Latvijā.

Ziņo: A.Mellakauls

Esmu strādājis pie iepriekš minētās direktīvas izstrādes. Mēs tīšu prātu neiekļāvām 13.pantu par nodevām, jo tajā laikā pirms 2–3 gadiem tas Latvijā nebūtu iespējams. Lai iekasētu no ārzemniekiem, ir jāiekasē no pašmāju uzņēmējiem, nedrīkst diskriminēt. Līdz šim nodevas no vietējām platformām netika iekasētas. Nepieciešams veikt šādus soļus:

- 1) Vispirms jābūt juridiskajam pamatam. Jāizvēlas, kur izdarīt grozījumus, vai Filmu likumā, vai Elektroniskajā plašsaziņas līdzekļu likumā. Patreiz nekādas nodevas iekasēt nav iespējams;
- 2) Tad būtu jāizdomā, ko industrija grib – tiešos ieguldījumus, nodevas, vai kombinēto variantu;
- 3) Jāizdomā ieguldījumu nodrošināšanas vai nodevu iekasēšanas un izlietojuma mehānisms, kāda būs naudas plūsmas virzība;
- 4) Absolūta nepieciešamība ir sadarbība ar ārzemju pakalpojumu sniedzējiem. Nepieciešams tiešs kontakts. Piemēram, Vācijā ir noslēgts memorands ar *Netflix*, kurā *Netflix* sniedz ziņas par apgrozījumu, bet par abonentu skaitu nav ziņu. Latvijā tirgus pētījumā var noskaidrot apgrozījumu;
- 5) Nepieciešams veikt lielu izpētes darbu, jāsazinās ar pārējiem EFAD kolēģiem, kas to jau ir ieviesuši, pārņemot labāko praksi. Darba grupas izveide ir laba izvēle. No KM puses Mediju politikas nodaļas vadītājs Kristers Pļešakovs ir piekritis piedalīties darba grupā. Es arī esmu gatavs palīdzēt ar kontaktiem, meklēt informāciju. Iesakau darba grupai izmantot *Sharepoint* informācijas apmaiņai.

Lai ieviestu EP direktīvas 13.panta nosacījumus Latvijā, vispirms tas jāievieš pašu likumdošanā, visdrīzāk – Filmu likumā.

B.Erdmane: Pašmāju un ārzemju uzņēmējiem ir jābūt vienādam ieguldījumam vai nodevai, lai neveidotos tirgus kropļošana. Nedrīkst paredzēt dažādas nodevas. Vienīgi, ja pašmāju uzņēmējs ieguldītu līdzekļus produktu ražošanā, tad nodevas nebūtu jāmaksā.

A.Mellakauls: Ir tomēr jābūt matemātiskam aprēķinam, vai mēs esam neto ieguvēji, vai zaudētāji.

D.Vilsona: Vispirms rudens posmā ir jāsaprot, cik liela normatīvā bāze ir jāizveido. Tad sadarbībā ar jauno deputātu sastāvu jāizdomā nākamie soļi.

D.Rietuma: Vispirms nepieciešams pētījums par platformu lietotājiem. Būs nepieciešams operēt ar cipariem. Pētījumam arī vēl nav līdzekļu.

A.Mellakauls: Likumiskā bāze ir visvieglāk pieejamais avots, piem. Eiropas Observatorijā.

D.Vilsona: Vispirms ir jāapraksta esošā situācija, tāpēc vajadzīgs pētījums ar datiem normatīvo aktu paskaidrojošai daļai, lai ikviens saņemtu nepieciešamos argumentus, arī ekonomisko aprēķinu.

A. Mellakauls: Es uzņemos apkopot tos likuma pantus no valstīm, kurās jau ir ieviesta šī sistēma.

Nolemj:

- 1) Izveidot darba grupu direktīvas iestrādei vietējā likumdošanā;

- 2) Veikt pētījumu par platformu lietotājiem, apzinot pētījuma izmaksas.

6.§

Par Režisoru ģildes dibināšanu

Ziņo: D. Sīmanis

Pirms pāris gadiem sadarbībā ar Latvijas Kinematogrāfistu savienību tika izlemts izveidot atsevišķu režisoru savienību. Tā tagad ir izveidota un saucas Režisoru ģilde. Patreiz ģildē ir jau lielākā daļa aktīvi strādājošo režisoru. Galvenais fokuss ir 3 virzieni:

- 1) režisora profesijas definīcijas reorganizēšana (apraksts, tiesības, autortiesības, līguma veidi);
- 2) kino vides popularizēšana, kino politikas atbalsts no režisoru puses (eksperti, žūrijas);
- 3) domu apmaiņa, kas veidojas režisoru starpā, esot vienā platformā un veidojot Latvijas kino nākotnes vīziju.

7.§

Par nozares pārstāvniecību LNKC Kultūrizglītības padomē

Ziņo: I. Blese

Jūnija beigās tika saņemta vēstule no Latvijas Nacionālā kultūras centra (LNKC), adresēta Latvijas Filmu padomei, ka darbam Kultūrizglītības padomē nepieciešams delegēt pārstāvi un tā aizvietotāju, kuri pārstāvētu darba devēju vai kultūras nozares profesionālo organizāciju. Kultūrizglītības padome veiks kultūras nozares un radošo industriju jomas nozares ekspertu padomes funkcijas, pēc grozījumu apstiprināšanas Profesionālās izglītības likumā¹. Šajā padomē nedrīkst būt cilvēki, kuriem ir saistības ar kādu no izglītības iestādē. Vai kāds no Filmu padomes locekļiem būtu ieinteresēts Kultūrizglītības padomes darbā?

A.Bērziņa iesaka izvirzīt darbam padomē Pēteri Krilovu (bijušo LKA Filmu skolas pasniedzēju un režisoru).

I.Romanova iesaka izvirzīt darbam padomē Valdi Eglīti (bijušo LKA Filmu skolas pasniedzēju un kinooperatoru).

Filmu padome vienbalsīgi akceptē abus izvirzītos pārstāvjus un virza darbam Kultūrizglītības padomē.

Sēdi slēdz 16:30

Sēdes vadītājs

D.Rietuma

Protokolēja

S.Muceniece

¹ 2022. gada 3. marta likums "Grozījumi Profesionālās izglītības likumā, <https://likumi.lv/ta/id/330784>